

[Indenrigsministeren]

fra det ene forslag til det andet. Så det er altså forklaringen.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling

vedtoges uden afstemning.

Den fg. formand (Jørn Pedersen):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Kommunaludvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Første behandling af lovforslag nr. L 224:

Forslag til lov om kommunal udligning og generelle tilskud til kommuner og amtskommuner.

Af indenrigsministeren (Birte Weiss).
(Fremsat 24/3 94).

Lovforslaget sættes til forhandling.

*Forhandling***Peder Sass (S):**

Det lovforslag, vi i dag behandler, kan næppe siges at være det helt store reformforslag, hvilket bl.a. skyldes, at vi her fra dette år, 1994, fik gennemført en arbejdsmarkedsreform og en skattereform, hvis virkninger det kan være fornuftigt at kende det mere præcise resultat af, forinden man går ind og foretager nogle store reformer.

Lovforslaget indeholder for det første en række mindre, tekniske ændringer, som jeg ikke finder anledning til at kommentere.

For det andet foreslås der en vedligeholdelse af udligningssystemet, hvor der lægges op til at give indenrigsministeren hjemmel til løbende ajourføring af vægtene i takt med udgiftsudviklingen, et forhold, som vi i øvrigt kender fra tidligere; sådan har det egentlig fundet sted, men der har man lovteknisk set skullet ind og ændre det ved lovgivning. Dog er der på dette punkt bortset fra de vægte, der vedrører de sociale kriterier, som netop har en mere politisk

betydning og derfor fortsat skal behandles politisk også ved lovændringer og vedtagelser her.

Udligningssystemet var da også en følge af, at kommunerne fra 1992 fik overført et økonomisk belastende område, nemlig førtidspensionsområdet. Her indføres der så et nyt udgiftsbehovskriterium, som tager hensyn til netop dette store nye område, som kommunerne har fået i udligningssystemet, hvor der i konsekvens af forskydningerne mellem grundværdierne og indkomsterne foretages justeringer, hvor grundværdierne indgår i beskatningsgrundlaget. Disse elementer kan vi fra Socialdemokratiet give vores tilslutning.

For det tredje foreslås der en række ændringer, der tager udgangspunkt i regeringens handlingsplaner vedrørende byernes belastede boligområder. Rapporten fra Byudvalget påpegede, at der var behov for forbedrede tilskudsordninger til kommuner med særligt socialt belastede boligområder.

For det fjerde gennemføres der en forbedret udligning for kommuner med et svagt beskatningsgrundlag – her er der typisk tale om mindre landkommuner – hvilket tager udgangspunkt bl.a. i Landdistriktsudvalgets betænkning af december 1992. Dette kan vi også tiltræde.

Endelig foreslås der en forbedring af udligningsordningerne vedrørende de kommunale udgifter til flygtninge og indvandrere, en mindre justering. Vi har jo tidligere ved behandling af udligningsordninger haft nogle større reformer inde i billedet, hvor vi i større udstrækning har kompenseret de kommuner, som havde store udgifter på dette område.

Alt i alt et grundigt gennearbejdet forslag, som vi fra Socialdemokratiets side kan anbefale.

Helge Adam Møller (KF):

Da mit partis ordfører, hr. Torben Rechen-dorff, stadig væk er på vej til Jylland, skal jeg også i denne sag på hans vegne sige noget om L 224.

Det er jo som bekendt blevet hævdet, at kun en enkelt eller måske to personer – og de er vel sagtens ansat i Indenrigsministeriet – kan overskue de kommunale udligningsordninger, og efter at have studeret den gældende lov fra 1983 er man overbevist om, at der er noget om snakken.

[Helge Adam Møller]

Jeg går ud fra, at ministeren – med det, som ministeren kalder en lovteknisk sammenskrivning og ajourføring – har haft til hensigt at udvide den kreds, der kan overskue reglerne, og dette sigte påskønner jeg; men vi i den konservative folketingsgruppe ikke overbevist om, at forsøget er lykkedes fuldt ud for ministeren. Til gengæld skal vi meget gerne medgive, at uanset hvordan man vender og drejer tingene, er det vanskeligt, og det er sammensat stof.

Og så til det helt konkrete: Umiddelbart er vi positive over for ministerens ønske om en forbedring af udligningen for kommuner med svagt beskatningsgrundlag, sådan som vi også har drøftet det i kølvandet på Landdistriktsudvalgets betænkning og på De Konservatives og Venstres beslutningsforslag om en bæredygtig vækst og udvikling i landsbyer og landdistrikter.

Med hensyn til forslagene i kølvandet på regeringens Byudvalg vil vi under udvalgsarbejdet gå mere kritisk til værks. Jeg tænker her på § 19-tilskuddet. Jeg tænker også på forslagets idé om at lovfæste den årlige pulje på 50 mio. kr., som siden er vokset til 60 mio. kr. Og jeg tænker på forøgelsen af puljen til vanskeligt stillede kommuner i hovedstadsområdet på grund af belastede boligområder. Og endelig tænker jeg på forbedringerne af udligningsordningerne vedrørende udlændinge.

Jeg skal heller ikke skjule, at vi er bekymrede over ministerens tilsyneladende fredsommelige formulering i lovforslagets bemærkninger:

»Der foreslås en tilpasning af vægtene for opgørelsen af kommunernes og amtskommunernes udgiftsbehov i forhold til den stedfundne udvikling og kommunernes og amtskommunernes udgifter.«

Her er bestemt ikke kun tale om tekniske ændringer, hvad ministeren da heller ikke påstår, men om politik, så det klodser.

Vi vil nøje børe i disse ting og for nu at sige det politisk: Vi vil i hvert fald gerne have afkræftet den formodning, vi har efter en første gennemgang af de medfølgende tabeller, nemlig en formodning om, at det er de veldrevne og godt planlæggende kommuner, der nu igen skal bøde store summer til de mindre veldrevne og dårligt planlæggende kommuner. Det er muligt, at mistanken er ubegrundet; men foreløbig har vi den.

Erik Larsen (V):

Fra Venstres side kan vi også tilslutte os den bemærkning, at dette er meget teknisk og meget indviklet stof, selv om der er gjort forsøg på at gøre det mere overskueligt.

Vi har også den indfaldsvinkel til dette her forslag, at der er tale om, at man som udgangspunkt har valgt at sige, at Københavns Kommune skal have nogle flere penge. Københavns Kommune får ifølge lovforslaget 300-400 mio. kr. mere, end man får i dag, og da det samlede beløb, der er i udligningsordningen, ikke forøges, er der her tale om, at der er andre kommuner, der skal afgive til Københavns Kommune.

Vi er af den opfattelse, at udligning altid skal bygge på nogle objektive vurderinger og objektive kriterier, og derfor er det for os uforståeligt, at man her laver en ordning, som giver den forskydning mellem kommunerne til fordel for Københavns Kommune. Vi finder egentlig i Venstre, at det var mere rimeligt, hvis regeringen føler, at Københavns Kommune skal have yderligere midler, at man så fremsatte en særlov, som gav Københavns Kommune et økonomisk løft. Vi mener ikke, at der er grundelse for at give sådan et løft. Vi mener tværtimod, at Københavns Kommune ved flere lejligheder har fået et løft og fået en hjælp, men vi har ikke rigtig set, at det har ført til, at man er gået ind i de strukturer, der er i Københavns Kommune, og at man har vist vilje til en bedre prioritering.

Må jeg også sige omkring udligning af udgifter til flygtninge, at her finder vi igen, at man fortsætter ad den vej, som blev lagt sidste år. Beløbene er ikke udtryk for de faktiske omkostninger, men for en rent politisk bestemt beslutning om, at man vil give et tilskud eller give nogle penge til kommuner med mange flygtninge og indvandrere, og at de skal tages fra de kommuner, som har forholdsvis færre. Det er at fravige de principper, der har været omkring objektive kriterier, og det kan vi ikke tilslutte os. Vi mener, at der her er tale om, at man giver kommunerne skiftevis pisk og gulerod – men for kommunernes egne penge.

Omkring regeringens Byudvalg føler vi også, at der mangler nogle oplysninger om, hvad man konkret tænker sig, og det vil vi gerne i udvalget stille spørgsmål til. Vi finder, at der her er tale om nogle ting og nogle tanker, som

[Erik Larsen]

vi gerne vil have afdækket. Vi kan ikke umiddelbart se, hvad det er for ting, man ønsker at belønne eller give et løft.

Ligesom tidligere ordførere er vi også forundret over de mange bemyndigelser til indenrigsministeren, der er i denne lov. Vi husker, at den socialdemokratiske folketingsgruppe ved flere lejligheder over for den tidligere regering tog afstand fra og skarpt kritiserede lovgivning med bemyndigelser i. Derfor undrer det os, at der nu, hvor Socialdemokratiet er i regering, kommer sådanne voldsomme byger af bemyndigelser.

Jeg skal slutte med at fremdrage et positivt træk, og det er, at man hæver udligningen fra 85 pct. til 87 pct. i overensstemmelse med den beretning, som kom fra Landdistriktsudvalget. Det mener vi i Venstre er en retfærdigheds-handling, fordi det i beretningen på så udmærket vis er dokumenteret og beskrevet, at kommuner med svagt beskatningsgrundlag har haft et efterslæb i takt med, at flere og flere opgaver er blevet lagt ud med bloktilskud. Vi synes, at den del af forslaget imødekommer nogle af de tanker, som også ved tidligere lejligheder har været fremført fra Venstres side om udviklingen i landdistrikterne.

Som det er fremgået af min tale, vil vi fra Venstres side være kritiske over for dele af lovforslaget og nogle af de principper, som er lagt ind i det. Vi vil i udvalget arbejde på at få klarlagt nogle af de spørgsmål, som jeg også her har prøvet på at rejse.

(Kort bemærkning).

Peder Sass (S):

Når jeg hører hr. Erik Larsen udtale sig om, hvor store ændringer af udligningsordningerne der her skal være tale om mellem Københavnsområdet og provinsen, og hører tallet omkring 400 mio. kr., føler jeg mig henført til tidligere diskussioner om udligningsordninger, hvor der var tale om – det var omkring hele sundhedsområdet – at man foretog nogle ændringer af vægtene. Det mener jeg slet ikke at det her forslag giver udtryk for.

Jeg har prøvet sådan løseligt at skimme igennem forslaget og kan altså ikke se andet end nogle tal, som ligger et sted mellem omkring 70-80 mio. kr. Derfor vil jeg gerne høre, om hr. Erik Petersen nærmere kan begrunde, hvor han kan finde, at man tilgodeser hoved-

stadsområdet med 400 mio. kr. Det fremgår ikke af forslaget.

Derimod fremgår det af forslaget, at der er tale om en væsentlig ændring af udligningsforholdene mellem Københavns Kommune og Københavns omegnskommuner, og at man foretager en udligning på dette punkt finder jeg egentlig er positivt og hensigtsmæssigt.

Jeg vil altså gerne høre, om hr. Erik Petersen kan begrunde nærmere, hvordan han finder frem til, at der er en sådan udligning, som skulle tilgodese hovedstadsområdet med 400 mio. kr.

Jeg forstår i øvrigt godt bemærkningerne om det med Landdistriktsudvalgets positivitet. Det var også ventet.

Den fg. formand (Jørn Pedersen):

Jeg vil gøre opmærksom på, at Venstres ordfører, der nu får ordet, hedder hr. Erik Larsen.

Erik Larsen (V):

Jeg skal starte med at sige, at det ikke rækker ved min selvtilid.

Jeg vil gerne sige, at hvis hr. Peder Sass slår op på side 22 i lovforslaget og lægger de tal sammen, der dér er anført, for så vidt angår ændringerne i Københavns Kommunes udligningsbeløb, så vil det deraf fremgå, at de tal, som jeg nævner, i hvert fald er korrekte. Og hvis man ser på side 21, kan man se, at for så vidt angår det, der kan kaldes den amtskommunale del af forslaget, er der nogle beløb, som trækker i den anden retning. Men jeg beder om, at hr. Peder Sass selv studerer tallene, for der er ingen grund til, at jeg læser dem op her fra talerstolen.

Pernille Frahm (SF):

Nu har mange ordførere været heroppe og sige, at det er et meget kompliceret lovforslag, og jeg vil tilføje, at det også er et umådelig betydningsfuldt lovforslag, vi arbejder med i dag, idet det jo er hele det økonomiske grundlag for det vigtige arbejde, kommunerne udfører.

Så vidt jeg kan se, er dette lovforslag først og fremmest en sammenskrivning af den nugældende lov, og så er der nogle justeringer. På SF's vegne skal jeg sige, at vi støtter de tre justeringer, som vi har set som hovedjusteringerne i lovforslaget, nemlig at man indfører et socialt kriterium, så folk mellem 20 og 59 år, der

[Pernille Frahm]

er uden beskæftigelse, kommer til at veje med, og det er vi varme tilhængere af i SF. Der bliver lavet en omfordeling, så de allerfattigste kommuner får et økonomisk tilskud i forhold til de øvrige, og man forbedrer udligningen, hvad udlændinge angår. Det støtter vi alt sammen, men vi kan måske sige, at vægningen nogle steder kunne have været lidt tungere, men det er den rigtige tendens, vi har i forslaget.

I modsætning til Venstres ordfører er vi varme tilhængere af, at der bliver tilført nogle ressourcer til Københavns Kommune, som jo har særlige problemer, idet den virker som en magnet på mange af de sociale problemer, der er i områderne udenom, hvorfor den også har brug for ekstra ressourcer.

Der er en enkelt ting i forslaget, som vi gerne vil have undersøgt nærmere eller på en eller anden måde have formuleret os ud af, f.eks. i betænkningbidraget, og det er de muligheder, som ministeren nu får for at justere nogle af kriterievægtene, uden at vi laver lovændringer. Det, der står, forekommer os at være rimeligt nok, men vi vil gerne have gjort det krystalklart, at man ikke kan foretage politiske prioriteringer igennem disse nye vægninger. Det er først og fremmest tekniske justeringer, man kan foretage, for at leve op til indgåede aftaler. Vi går ud fra, at det er det, der er tanken, og derfor vil vi støtte det, men som sagt måske skrive noget i betænkningen om, at det er vigtigt for os, at politikken ligger i denne sal og ikke alene hos ministeren.

Poul Nødgaard (FP):

Fremskridtspartiet har tidligere fremført, at loven om udligning og generelle tilskud er en forfærdelig kompliceret affære. Det vil jeg gerne gentage her i dag, og jeg mener faktisk, at det er så kompliceret et spørgsmål, at vi måske skulle anmode indenrigsministeren om, at vi får en såkaldt teknisk gennemgang i Kommunaludvalget af forslaget. Det synes jeg ville være meget godt i hvert fald for mig og sikkert også for mange andre ordførere.

Når det er sagt, vil jeg for at illustrere over for indenrigsministeren, hvad vi egentlig taler om med hensyn til komplicerede forhold mellem kommunerne og amterne på den ene side og staten på den anden i relation til tilskudssystemerne, sige, at jeg har gået mange kommunal-

politikere på klingen og spurgt dem, om de vidste, hvordan deres såkaldte bloktilskud – det kalder vi det i kommunerne – er skruet sammen, og stort set er det faktisk kun de ypperste af de ypperste embedsmænd i kommunerne, der kan forklare os politikere det. Jeg ved det af egen erfaring, for jeg er selv kommunalpolitiker. Jeg har tidligere spurgt indenrigsministeren om det og vil gøre det igen, i håb om at det kan blive forbedret: Kunne vi ikke få et lidt mere enkelt system at arbejde efter?

Så til selve forslaget. De mange fine tabeller, som jeg gerne vil rose både ministeren og embedsmændene for at have lavet, så vi kan se, hvor det bærer hen, lægger jo kortene på bordet. Staten får – så vidt jeg kan se – i hvert fald ikke nogen udgifter ud af dette forslag, idet der ene og alene er tale om at flytte tilskudsbeløbene rundt mellem kommuner og amter, og som tidligere ordførere har sagt, skal jeg love for, at Københavns Kommune får, så hatten passer. Det er da muligt, at de har nogle specielle problemer, men spørgsmålet er, i hvilken udstrækning andre kommuner i den grad, som tilfældet er her, skal betale for det.

Jeg kan også se, at der er tale om at flytte store beløb fra de kommuner, der ikke har såkaldt socialt boligbyggeri, over til dem, der har, men jeg må da gå ud fra, at de kommuner, der har meget socialt boligbyggeri, vel mere eller mindre selv har ønsket at få det, så jeg kan ikke se, hvorfor der nu pludselig skal pålægges andre yderligere udgifter for det.

Så sad jeg for sjovs skyld eller måske mest for alvor og så på, hvor store skattestigninger i kommunerne det egentlig kan give. Jeg har altså ikke gennemgået samtlige 277 kommuner, men jeg slog ned på én, og den fik en skattestigning på 0,3 på grund af de fem vægningssystemer, vi taler om, og jeg vil godt spørge indenrigsministeren om, hvordan det kan hænge sammen med den debat om kommunernes økonomi, vi havde i Folketinget i går, hvoraf jeg har forstået – jeg var desværre ikke selv ordfører – at kommunerne skal holde skatten i ro. Det har jeg svært ved at forstå, når man ser dette forslag, hvor de kommuner, der virkelig skal betale noget, kommer op på 0,3. Hvis jeg ser efter, kan det være, at jeg finder en på 0,4 eller måske endda 0,5, men i hvert fald har jeg fundet en på 0,3, og det er jo ikke så lille en skattestigning, den pågældende kommune får.

[Poul Nødgaard]

Jeg vil sige til indenrigsministeren, at Fremskridtspartiet i hvert fald ikke umiddelbart kan gå ind for det foreliggende forslag. Det kan godt være, at ministeren og regeringen synes, at det er et udmærket forslag, men jeg må nok sige, at den omfordeling, der finder sted, vil jeg i hvert fald have lov til at kigge nærmere på i Kommunaludvalget for forhåbentlig dér at kunne samle et flertal for et andet lovforslag.

Sonja Albrink (CD):

I CD indrømmer vi gerne, at udligningen mellem kommunerne er en vanskelig sag at håndtere, for hver gang vi lovgiver og forrykker den økonomiske balance mellem kommunerne, får det både ønskede og uønskede konsekvenser.

Samtidig ser vi i øjnene, at udligningssystemets omfang er både voldsomt og bureaukratisk, så i forbindelse med en eventuel kommunalreform kunne CD ønske sig at tage hele udligningssystemet op til en kulegravning med henblik på revision. Faktisk havde CD gerne set, at der allerede nu var blevet taget hul på en større debat om fremtidens udligningssystem og kommunale struktur, men jeg har da også en forhåbning om, at det kommer inden for en overskuelig fremtid, og det kunne også være en del af et nyt arbejdsprogram for en regering efter næste valg.

Ministerens og regeringens har med dette lovforslag foreslået en mindre, men nødvendig justering af dele af udligningssystemet, som jeg også skal give et par kommentarer med på vejen.

Det drejer sig bl.a. om den ordinære og tekniske ajourføring af de vægte, der er tilknyttet kriterierne, som udgiftsbehovsudligningen er bygget op omkring. I CD finder vi denne del af lovforslaget positiv, og det samme gælder justeringen af den faktor, som grundværdierne indgår med i beskatningsgrundlaget.

CD anerkender også, at kommunerne har nogle økonomiske problemer som følge af den medfinansiering af udgifterne til førtidspension, som blev indført i 1992, og at der derfor er grund til at udligne for dette mellem kommunerne.

Selv om det nok er teknisk vanskeligt at finde et optimalt udgiftsbehovskriterium, så forekommer det os dog, at det, man har fundet frem til, måske er lidt for bredt, fordi det be-

lønner kommuner, der set i en større sammenhæng har handlet uøkonomisk. Dette kan der ligge et forkert signal i, og jeg mener derfor, at det er værd at se nærmere på dette kriterium under udvalgsbehandlingen. F.eks. kunne nye førtidspensionister, altså de, der er tilkendt førtidspension efter 1992, tillægges en større vægt i kriteriet.

En del af Byudvalgets forslag er også indeholdt i lovforslaget. Her har vi i CD ingen kommentarer til selve udligningsdelen, som vi mener er rimelig. Derimod havde CD gerne set, at der var blevet opstillet objektive kriterier for fordelingen af de ekstra midler. Jeg mener, at Folketinget skal afgøre, hvordan disse ekstra midler fordeles, og det bør hverken i praksis eller principielt være en ministeriel kompetence. Dette forhold håber jeg også at vi kan se på under udvalgsbehandlingen.

Generelt finder CD det rigtigt, at kommunerne på anstændig vis deles om de byrder, forskellige sociale omstændigheder medfører, men samtidig bør det også være sådan, at en ekstra ligningsindsats kan betale sig. Der er et paradoksproblem her, som jeg ikke synes det er rimeligt at se bort fra.

Det er altid en vanskelig balancegang både at sikre en retfærdig byrdefordeling mellem kommunerne, og at de rette incitamenter til økonomisk adfærd er til stede. Nogle kommuner vil med god grund føle sig klemte, hvis skruen gang på gang strammes en ekstra tand. Problemet er ikke så meget den øvre 90 pct.s-grænse, der eksisterer for udligningen, men derimod, at udligningen på boligstøtte ligger ved siden af den generelle udligning. Det medfører, at den reelle udligningsprocent er mellem 93 og 95 pct., og det giver ærlig talt ikke meget incitament hverken til effektiv ligning eller til at øge beskatningsgrundlaget.

Derfor vil jeg bede ministeren hurtigst muligt om at se på denne problemstilling og undersøge mulighederne for, at de kommuner, der bliver ramt heraf, kan få mulighed for at beholde en større del af de skattepenge, som kan fremskaffes ved en ekstra ligningsindsats.

Samlet er CD positiv over for lovforslaget, men der er nogle enkeltdele, som vi nok mener skal gås efter i sømmene under udvalgsbehandlingen.

Vibeke Grønback (RV):

Det Radikale Venstre er tilfreds med det

[Vibeke Grønbæk]

fremSATTE lovforslag vedrørende tilskuds- og udligningssystemet. Ud over de tekniske ændringer er vi også tilfredse med de justeringer, der er sket af vægtgrundlaget, også med det nye udgiftsbehovskriterium. Vi er godt klar over, at det er politisk, men det er måske så dér, at holdningerne brydes, og at vi bliver uenige under udvalgsarbejdet, men det må vi så se på.

Desuden er vi positive over for, at man har inddraget nogle af de forslag, der kom fra Byudvalget, så man hjælper de belastede boligområder, og over for, at man har taget arbejdet vedrørende landdistrikterne ind i det, så man hjælper kommunerne med et svagt beskatningsgrundlag og rykker procentsatsen fra 82 til 87.

I det hele taget vil Det Radikale Venstre støtte forslaget.

Indenrigsministeren (Birte Weiss):

Jeg vil godt sige tak til ordførerne for en overvejende positiv modtagelse af udligningsforslaget, men i virkeligheden er det vel ikke så mærkeligt, at det må få en forholdsvis positiv modtagelse, for det, der er hovedsubstansen i forslaget, er jo en udmøntning af allerede vedtaget lovgivning eller lovgivning, som vil blive vedtaget i løbet af de uger, der er tilbage af denne folketingssamling.

Derfor betragter jeg det først og fremmest som et simpelt sammentællingsforslag, dvs. at vi altså her gør regnebrættet op i forhold til ting, der allerede er vedtaget, og derfor er det vel ikke så ejendommeligt, at partier, der har været mindre positive over for dele af den lovgivning, der er vedtaget, peger på præcis det negative, men er meget positive over for den del af sammenregningsforslaget, de selv har været med til at stemme for og måske ligefrem i løbet af det sidste års tid har lagt hjerte i. Så der er megen logik i det reaktionsmønster, man oplever i salen i dag, og derfor synes jeg ikke, at der er grund til nogen særlig vidtgående debat.

Jeg vil alligevel godt kommentere nogle af de synspunkter, der er kommet frem.

Hr. Helge Adam Møller var inde på, at dette vel egentlig var en favorisering af kommuner, der var dårligt drevne. Jeg har meget vanskeligt ved at forstå, hvorfra det synspunkt kan stamme, fordi der netop er tale om, at vi i årets

løb har sat ind med lovgivning for at løse nogle konkrete problemer, og at vi så her ser den økonomiske udmøntning af det. Hvis vi tager det, som flere har været inde på her, nemlig Byudvalgets arbejde, som altså også bliver talt rent udligningsmæssigt, har det da ikke noget at gøre med, hvorvidt en kommune har været godt eller dårligt drevet; det er et udtryk for, at den lovgivning, vi er i færd med at vedtage eller allerede har vedtaget, altså også vil få en afsmittende virkning på den måde, pengestrømmene kommer til at gå på kommunerne imellem.

Så var hr. Erik Larsen inde på, at det var meget objektive kriterier, der lå bag, når vi styrkede landdistrikterne, men hvis man styrkede København, var det noget fælt politisk noget. Helt sådan synes jeg altså ikke at man kan stille det op. Som jeg sagde i min indledning, har der været nogle ting, man har haft mere hjerte med i end i andre ting, og det, vi gør for landdistrikterne, er præcis så objektivt som det, vi gør for de byer, der f.eks. har nogle meget store boligsociale problemer, og anderledes kan man næppe skrue det sammen.

Hr. Erik Larsen mente også, at der var tale om at tilføre Københavns Kommune omkring 400 mio. kr. Det er en forkert læsning af lovforslaget. Vi kan gå videre med det under udvalgsarbejdet, og hvis der er brug for en teknisk gennemgang, stiller Indenrigsministeriet meget gerne op til det, men hr. Erik Larsen har simpelt hen læst tallene forkert, altså lagt nogle tal sammen, som ikke skal lægges sammen. Hvis vi tager Københavns Kommune, er der et plus på 78.408.000 kr. og et minus på 11 mio. kr., dvs. at det samlede regnestykke bliver et plus for Københavns Kommune på 67.408.000 kr., og så begynder tingene at få de rette proportioner.

Flere ordførere, derunder også hr. Poul Nødgaard, var inde på, at udligningssystemet er noget skrækkelig indviklet noget. Det kan jeg kun bekræfte, og derfor er der allerede i dette lovforslag taget hul på en forenkling, men vi har under ingen omstændigheder søgt at præsentere det, som om det er forenklingen, som om det var ved dette skridt, at vi fik det klart gennemskuelige udligningssystem. Det, vi har gjort, er, at vi har gennemskrevet loven, sådan at gamle, overflødige bestemmelser, der i virkeligheden slet ikke var belæg for mere, er

[Indenrigsministeren]

blevet luget ud. Jeg synes, at der i bemærkningerne er en forholdsvis let forståelig forklaring på, hvordan systemet er bygget op, men at kalde det let, ville bestemt være en overdrivelse, som måske næsten ville påkalde sig en påtale fra Folketingets formand, og den risiko vil jeg ikke løbe.

Jeg mener, at vi skylder kommunalpolitikere og embedsmændene i kommunerne en virkelig stor, gennemgående reform på udligningsområdet. Jeg påstår ikke, at vi vil være i stand til at levere en sådan i løbet af den næste folketingssamling eller måske ikke engang i den efterfølgende, men jeg vil gerne bekræfte, at regeringen har den store ambition, at vi vil forsøge at lave et langt lettere fatteligt udligningssystem end det, der er tale om her, og hvis jeg sagde til hr. Poul Nødgaard, at jeg faktisk har den ambition at blive siddende som indenrigsminister, indtil det er lykkedes, kan det godt være, at han ville fortryde sin efterlysning under debatten i dag. Pointen i det er, at det er en meget stor opgave at gå i gang med, men vi er så småt begyndt at forberede den, og derfor vil vi godt give kommunerne et bedre og mere gennemskueligt redskab at arbejde med.

Når vi gerne vil det, er det også, fordi det faktisk efter regeringens opfattelse er et demokratisk problem, at det, der er det store økonomiske styringsredskab, kun forstås af ganske få, og derfor må vi i fællesskab påtage os den forpligtelse at forsøge at skabe et system, som flere kan gennemskue ikke blot nogenlunde, men til bunds, så man dermed måske også får nogle lidt mere seriøse debatter om de pengestrømme, der går imellem de enkelte dele af Danmark og dermed også imellem de enkelte kommuner.

Fru Sonja Albrink var også inde på en efterlysning af nogle af de ting, jeg netop har svaret på, men gik lidt mere specifikt ind på nogle konkrete ting, og i den forbindelse vil jeg godt pege på, at vi også er optaget af, at udligningssystemet måske nok i højere grad skulle tage hensyn til forskellighederne i kommunernes udgiftsmæssige situation.

Jeg tror, at vi hele tiden bør tilstræbe, at udligningssystemet bliver så retfærdigt som muligt, samtidig med at det – og dér er vi igen tilbage i indvikletheden – nødig skulle være så specifikt, at man til sidst helt mister overblikket over ordningerne.

Mange kommuner føler i dag ikke, at udgiftsbehovsudligningen i tilstrækkelig grad giver dem kompensation for sådan noget som de sociale udgifter. Det er også baggrunden for, at vi i bemærkningerne til lovforslaget har skrevet, at vi under de kommende kommuneforhandlinger vil tage spørgsmålet om budgetgarantiens fordeling op; jeg nævnte det vistnok også under den debat, vi havde i Folketinget i går, og det løfte vil jeg godt gentage.

Uanset de forhandlinger vil der nok også være behov for at arbejde videre med til stighed at få den bedst mulige udligningsordning, også i forhold til f.eks. førtidspensionsudgifterne. Her er der tale om et forholdsvis nyt kommunalt udgiftsområde, som oven i købet vil vokse i de kommende år.

Om det vil jeg godt sige, at efter en række tekniske undersøgelser har vi foreløbig valgt at inddrage et nyt udgiftsbehovskriterium for udligningen, nemlig antallet af 20-59-årige uden beskæftigelse.

Der er nogle, der under debatten har været inde på, at det er noget rent politisk, og det kan man måske nok sige, men det er under alle omstændigheder et behov, der er umiddelbart identificerbart i de kommuner, der har det som et særlig tungt problem.

Vi vil imidlertid meget nøje følge udgiftsudviklingen i førtidspensionerne med henblik på hele tiden at få den bedst mulige udligning, og vi vil naturligvis i den forbindelse også have blik for, at kommunerne ikke skal belønnes for en uøkonomisk adfærd. Det siger jeg specielt med adresse til hr. Helge Adam Møller, der nærmest påstod det modsatte i sit indlæg.

Der kan også være tale om andre overvejelser, f.eks. at man ser på nogle ændringer, der kan medvirke til, at kommunerne får lov til at beholde en større del af de skattepenge, som de kan fremskaffe ved en ekstra ligningsindsats – det siger jeg som en imødekommelse af det synspunkt, som fru Sonja Albrink var inde på i sit indlæg – og det gælder ikke mindst i de kommuner, hvor der i dag er en meget høj udligningsindsats. Derfor vil jeg også bede Indenrigsministeriets Finansieringsudvalg, hvor de kommunale parter er repræsenteret, om fortsat at følge disse områder og navnlig om at fremsætte forslag til mere permanente løsninger på de problemer, jeg har været inde på her.

[Indenrigsministeren]

Et sådant arbejde kan naturligvis føre til, at der kan dokumenteres et behov for i næste samling at justere loven. Jeg synes, det er for tidligt at sige det meget præcist i dag, men det er et varsel om, at når udvalget har kigget på det, kan der godt komme nogle yderligere forslag. Sådanne justeringer mener jeg vi altid må være parat til at foretage, for udligningssystemet skulle gerne passe til den virkelighed, vi befinder os i, og jeg vil godt sætte en meget tyk streg under det sidste, for det er netop meningen med udligningssystemet, at man hele tiden sørger for, at de nye politiske problemer og de tunge sociale problemer, der kan dukke op på forskellige tidspunkter i meget forskelligartede kommuner, også er med i vores overvejelser, når vi skal lave den årlige opregning af det, jeg kalder sammentællingen af årets lovgivning. Men vi skal også være villige til ikke kun at ville fastholde det, vi engang har lavet, men forholde os til ændringerne i virkeligheden, og det vil så også være en af de store opgaver, vi skal beskæftige os med i næste samling.

(Kort bemærkning).

Erik Larsen (V):

Jeg vil gerne sige tak til indenrigsministeren for tilsagnene om forenkling og om at følge udviklingen og dermed tilpasse hele udligningssystemet til den udvikling, som rent faktisk finder sted. Nu er det jo ikke sådan, at indenrigsministeren alene har patent på nytænkning og på forenkling, så derfor tror jeg også, at en anden regering vil kunne følge den linje op.

Men det, der egentlig fik mig til at tage ordet, var ministerens bemærkning til hr. Helge Adam Møller om, at man ikke belønner kommuner med dårlig planlægning eller måske en manglende prioritering på de områder, som vi herinde lægger vægt på. I den forbindelse vil jeg gerne tage frem, at regeringen i en vis udstrækning har indført aktivitetsbestemte ydelser på børnepasningsområdet og på ældreområdet, og på de to områder kan det siges, at man måske belønner de kommuner, som ikke har haft det serviceniveau på børnepasningsområdet og på ældreområdet, som var ønskeligt.

Så jeg mener, at regeringen har vist, at man ved de aktivitetsbestemte ydelser – det var omkring 400 mio. kr., man satte af til det – har belønnet kommuner, som måske ikke har levet

op til de forventninger, man kan have på de to områder.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Den fg. formand (Jørn Pedersen):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Kommunaludvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

6) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 75:

Forslag til folketingsbeslutning om udvisning af kriminelle udlændinge.

Af Pia Kjærsgaard (FP) m.fl.
(Fremsat 1/3 94).

Forslaget sattes til forhandling.

*Forhandling***Indenrigsministeren (Birte Weiss):**

Regeringen lægger meget stor vægt på, at vi behandler et forslag af denne karakter, selv når det bliver fremsat af Fremskridtspartiet, med den alvor, som sagen nu engang tilsiger, og der må ikke herske nogen som helst tvivl om, at vi ser med meget stor alvor på udlændinges kriminalitet, hvilket også er baggrunden for, at vi har taget en lang række skridt på det område.

Justitsministeren og jeg foreslog således allerede i efteråret 1993 en stramning af sagsbehandlingen i asylsager, hvor ansøgeren har begået kriminalitet. I de sager bliver både asylsagen, men også straffesagen fremskyndet. Man kan sige det på den måde, at den simpelt hen bliver lagt øverst i bunken begge steder, og udlændingemyndighederne tilstræber altid, at asylsagen skal være afsluttet på det tidspunkt, hvor afsoningen af straffedommen er tilendebragt.